

ДІЛО

виходить щоденно передполуднем

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пош.
Конто почт. шадн. 143322.
Адреса для телеграм:
«Діло», Львів.
Гол. Редактор приймає від
11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно: в гроші 450 зол.
За границею:
В Америці 1 долар, Франції,
Голандії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 750 зл., Німеччині 750 зл.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехо-
словаччині 30 ч. к., Румунії 150
лей, Болгарії 750 зл., Австрії
750 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГолошенЯ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІН.
СТРАШІ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Багато галасу знечевя.

Львів, 6. жовтня 1927.

Останніми днями обсервуємо в польській пресі велике заінтересування Литвою та її закордонною політикою у зв'язку з побутом литовського прем'єра Вальдемараса у Берліні, де він веде політичні переговори з німецьким міністром закордонних справ Штресеманом. Од-часно бачимо велику нагінку тієї преси на теперішній литовський уряд за репресії проти польського учительства на Литві. Ці репресії зв'язує польська преса усіх таборів дуже тісно з побутом литовського прем'єра в Берліні.

Вальдемарас віддає, мовляв, Литву під німецький протекторат, за-напащує литовську державну само-стійність і покладаючись на німецьку опіку та підтримку веде нагінку на поляків, зокремаж на шкільництво польської меншости. Так пише польська преса і падає більше над-дотратою литовської незалежності чим над репресіями проти по-ляків. Якже фактично представля-ється справа?

Ще весною цього року піддав був литвійський міністр закордонних справ Ціленс проект неутралізації прибалтійських держав, а саме: Лотви, Естонії і Фінляндії. Дорогою до неутралізації мали бути окремі пакти про неагресію між названими державами а Радянським Союзом і однієї сторони і між ними всіма а німеччиною з другої. Польща мала остати поза тією акцією. Щоби дій-ти до реалізації того проекту треба було на те ще згоди Франції та Ан-глиї, двох найвпливовіших держав у світі, до якої належать усі прибалтійські держави. Ні Франція ні Англія не згодилися на такий про-ект неутралізації з тієї простої при-чини, що не хотіли допустити та-ким чином до скріплення радян-сько-німецьких впливів і позицій над Балтиком. Наслідком того вся акція за неутралізацією прибалтій-ських держав розблалася.

Однак не уявляє ніякому сумні-вови, що всім тим маленьким дер-жавам, межуючим зі СРСР, що на-пожені на випадок якогонебудь кон-флікту на дуже непевні перспекти-ви існування, дуже важко лівіру-вати між СРСР і Заходом. Зокремаж дуже важке положення Литви, що крім того остає у перманентній, хоч-неправда безкровній, війні з Поль-щею. До того не все у неї в поряд-ку із Німеччиною через Клайпеду (Мемель). Мусіла вона вибирати між трьома сильнішими сусідами приклад, а в крайньому випадку лі-шувати непорозуміння, з наймен-ше небезпечним, а при тім таким, що давав би запоруку якихсь не-тільки господарських, але й полі-тичних користей у скрутних обста-винах. Литва й вибрала Німеччину.

Вальдемарас почав був перегово-ри зі Штресеманом ще в Женеві, а по закінченні сесії Ліги Націй про-важує їх у Берліні. Переговори до-гичає усіх спірних між Німеччи-ною а Литвою справ Клайпеди, то-чильні клайпедського статусу. З бер-лінських газет довідуємося, що пе-реговори поступають успішно впе-ред. Між іншим рішено там заклю-чити конвенцію, на основі якої нім-ці відстануть право поселювання на території Литви а Клайпеди. Доте-періше виділяються німцям з про-стоку Клайпеди і Литви пошмисть

ся. Вальдемарас мав дати Штресе-манові приречення перестерігати у будучині всіх постанов клайпед-ського статусу. Але господарські переговори не дали досі ніяких по-зитивних результатів. Отже де тут заанапащення литовської незалеж-ности, чим так дуже журиться поль-ська преса? Литовсько-німецькі пе-реговори мають наскрізь діловий характер і подиктовані природними і невідкладними потребами Литви.

Та все це не шкодить полякам до-шукуватися причини литовських протипольських репресій якраз у Німеччині та її впливах на теперіш-ній литовський уряд. Щож на ділі уявляють собою ті репресії? В 1926 р. заснували литовські поляки 77 приватних польських шкіл. Дня 18. березня ц. р. видав литовський уряд обіжник, на основі якого всі учите-лі тих шкіл мали зложити іспит зі знання литовської мови по день 1. серпня ц. р. На 93 учителів тих шкіл мусіло складати такий іспит аж 77, бо тільки 15 з них мало вимаганий ценз знання литовської мови. До іспиту стало 1. серпня 76 кандида-тів. З того зложили його лише 10. Всі інші не виявили достаточного знання литовської мови. Таким чи-ном управнених до навчання було на всіх 93 польських учителів тіль-ки 25. Перепавши при іспиті втрати-ли тим самим право навчання.

Однак не зважаючи на те, вели-ка більшість перепаганих при іспиті в числі 40 приступила по шкільних феріях до дальшого ведення науки у приватних польських школах. Влада всіх їх арештувала та замк-нула в таборі для інтерюованих у Вормях. Нема сумніву, що всіх тих учителів аж інтерювати не було до-цільним, бож авторитет влади мож-на було зберегти іншими менше драстичними засобами. Та тут треба зрозуміти психіку литовців, треба

зрозуміти їх біль з приводу утрати Вильни. До такого кроку піпхала литовську владу ще й інша обста-вина, а саме: литовська преса за-певнює, що недавнє повстання в Таврогах мало бути між іншим ді-лом рук таких людей, що стояли у підозрілих зв'язках з Польщею. Ось ці психологічні моменти були при-чиною інтерювання учителів, що, не зважаючи на урядову заборону, на-магалися вчити у приватних шко-лах.

Вся польська преса зве поступо-вання литовців варварством, прово-кацією, надуживанням польської терпеливості і т. п. Тут так і про-ситься паралель між тим, що роб-лять литовці і що таке неміле по-лякам, а тим, що пережили ми, що пе-режила наша приватна школа і її учителі під Польщею, що пережи-ли наші професори і студенти на українському приватному універси-теті. Та проводить цієї паралелі у деталях з уваги на пресовий закон неможливо. Найяскравішими фак-тами поведінки поляків з національ-ними меншостями, фактами, що ілю-струють якразові всі несамовиті за-соби денационалізації тих меншо-стей останніми часами є утравля-ція українського і білоруського шкільництва, рівнозначна в наших відносинах з польонізацією, і по-льонізація всего торговельного і кооперативного книговодства всу-переч всяким міжнародним зобов'язанням і всупереч самій польській конституції. Але то... о інше! Воно ні трохи не перешкадає по-лякам робити зі справи інтерюван-ня 40 учителів великої проблеми, проблеми, що нібито загрожує аж європейській рівновазі на європей-ському Сході. Подвійна психіка і подвійна міра в оцінці подій! Але вона полякам користи не принесе.

„Санаційна“ авторекляма.

„Білянс“ окраїнної політики потравневих державців.

II. Громадські вибори і гоніння деяких болячок.

Великою „уступкою“ в користь непольського населення вважають „санатори“ переведення громад-ських виборів.

„Громадські вибори — пише п. Ва-сілевський — є найважливішим кроком потравневого уряду. Місцеве населення зрозуміло їх авгалію як рішучий крок, що веде до унормування дотеперішніх відносин, які мали всі признаки прові-зії, головню у воевідствах північних і східних. І хоч вибори у полуднево-східних воевідствах були переведені на іншій основі, а саме на основі перестарілої куріяльної системи, однак і там дали вони вислід, що означають за-гінчення дотеперішніх відносин і за-кінчення ненормального положення, що панувало на величезній області краю“.

Якіж висліди цього „найважливі-шого кроку“?

На Поліссі на загальну кількість сільських радних 874 вибрано 527 українців, 143 білорусинів, 114 по-ляків, 30 жидів і 60 іншої національ-ности. Величезна більшість вибра-них радних є політично безпартій-на. Серед радних стрічається й осо-ба зі середньою освітою.

На Волині в містах переважають жида, опісля йдуть поляки, а третє місце займають українці. У виборах до сільських рад зріс відсоток поль-ських радних з 19 проц. на 22,6 проц.

На Волині вибрано 70,7 проц. украї-нів, 22,6 проц. поляків, 2,8 проц. жидів, 2,5 проц. чехів і 1,2 проц. німців. Се-ред українців переважає непартій-ний елемент.

На Холмщині і Підляшю українці дуже слабо зазначилися у громад-ських виборах. В містах здобули вони всього три мандати, а на селах 120 мандатів (10,4 проц.). З тих 120 мандатів 51 припадає на безпартій-них, 50 на сіль-робів і 19 на кому-ністів. Українське населення зде-більшого голосувало на поляків.

У всіх північно-східних воевід-ствах дуже слабо зазначився укра-їнський елемент у містах. Дійсне відношення політичних і національ-них сил у полуднево-східних вое-відствах (у Сх. Галичині) притма-рилося внаслідок приноровлення перестарілої куріяльної системи. Всеж таки при громадських вибо-рах зазначили себе досить виразно національності й політичні партії. В Сх. Галичині українці здобули 65,5 проц. всіх мандатів, а поляки 30,2 проц., решта припала жидам і німцям. З українських партій на першому місці стоїть Українське Нац. Демокр. Об'єднання, яке здо-було 52,1 проц. всіх українських мандатів. Далі по відсотку мандатів ідуть безпартійні (15 проц.), а опісля

Випозичальня книжок

УКРАЇНСЬКОЇ КНИГАРНІ І АНТИ-КВАРНІ — УЛЬВОВІ, РУТОВСЬКОГО 22

безплатно поновлювана українськими, польськими і німецькими, літературними новостями. — Отворена через цілий день. Успіях дуже догідні! 613 7-10

соціалісти-радикали (12,2 проц.), УНС, себ-то хлібоїди (7,4 проц.), мо-сквофіли (7,3 проц.), Сель-Роб (2,9 проц.) і комуністи (0,6 проц.).

З льокальних українсько-поль-сько-жидівських компромісів по де-яких містах і селах робить п. Васи-левський наскрізь фантастичні й да-лекойдучі висновки в напрямі зро-сту елементів, що „стоять на ґрунті польської державности, а яких за-взято поборюють українські націо-налісти“.

„Громадські вибори — конклудує п. Васілевський — дали рішкі висліди в по-одиноких воевідствах, однак всі вони принесли багатий матеріал до пізнання дійсного настрою сіл і міст. Ці вибори не лише стали засобом для перевірення настроїв в поодиноких воевідствах, але також дали образ дійсного відношен-ня сил поодиноких національностей. Тому то (поза полуднево-східними воевід-ствами) дали вони основу до обчислен-ня будучих вислідів сільських виборів“.

Думаємо, що базувати обчислен-ня будучих виборів на основі вислі-дів громадських виборів є щонай-менше передчасно, як не легко-душно. Переведені вибори до гро-мадських рад тільки частинно усу-нули крайню ненормальність відносин в самоврядній діяльнї і то здебіль-шого (в Сх. Галичині) на найниж-чому шаблі. Дійсної картини відно-шення національностей і поодинок-их політичних партій вони не мог-ли дати, бо уряд робив усе можли-ве, щоби затемнити те відношення. Головним завданням уряду було не-лише вдержати польський „стан по-сідання“ але й його поширити. З тією метою в Сх. Галичині розпо-са-но громадські вибори на основі ста-рої куріяльної системи, а північні українські землі заскочено невід-готованими до виборів, розписуючи їх фактично всього на тиждень пе-ред виборчим актом. Куріяльна си-стема, яка упривілеює елемент бо-гатший, отже жидівсько-польський та польських урядовців, авправді примусила українців до льокальних компромісів, однак не дала дійсної картини відношення сил. Зновж на північних українських землях не-чайне розписання виборів і то на території, на якій комунікаційні за-соби визнають до неба о пімсту, авправді довело до замішання і — з огляду на неспроможність пере-вести організацію українського на-селення — дало великий відсоток радних польській дрібній меншости, але вибори рішучо не дали дій-сного відношення сил під оглядом національним і партійним.

Методу затмарювання дійсного стану на українських землях не ли-ше приновив уряд до виборів, але ч. Васілевський до виборчих вислідів. У відношенні до одних те-риторій подає він ефективні числа, а до других тільки відсоткове від-ношення. Щодо Галичини, то роз-ріжне він партійне відношення (хоч ледві чи воно відповідає дій-сності), а щодо інших українських земель, то все замазує загальника-ми, накладаючи на них стемплі партійности.

Але яка спеціальна заслуга порівнявального режиму в переведенні виборів? Хіба спікане виконання закону під аспіціями вдержання, а то й розбудови польського „стану посідання“ — важко назвати заслугою. Але коли це потрібно для „направницько-сапацийної“ автореклами, то нічого не адієш.

Не меншою заслугою в користь „кресів“ є розпочаття відбудови знищених будинків на Волині. В дні 1. січня 1927 р. по побіжним урядовим обчисленням було на Волині 57.000 знищених будинків і 8.500 родин, що жили в землянках або провізоричних будках. На відбудову цих постановило міністерство публичних робіт асигнувати місячно по 700.000 зол. Крім того воевідський уряд запевнив собі в дирекції державних лісів в Луцьку 300.000 квадр. метрів будівничого матеріалу. На Волині відбудовано кілька мостів та ведеться будова залізничі Луцьк-Стоянів. На Поліссі віддано до ужитку канал Огіньського для транзитного руху з Пінська до Гродна.

Крім того державні банки приступили до наладження невеличкої кредитової сітки. Вкінці признано право польського громадянства сотням тисяч громадян. Перед півтора роком було 2 мільйони громадян, які не мали права громадянства. Тепер таких нещасливців — по запевненні п. Васілевського — є вже лише 100.000 (сто тисяч), одначе й ця цифра є хіба досадним доказом відносин на „кресах“.

Так у загальному представляється „білянс“ крайньої політики порівнявних державців. Правда, деякі замішання в самоврядній діяльності уступили, одначе положення українського народу фактично не змінилося.

Перед днем ощадности 30. жовтня 1927. р.

В минулому році звернула на себе увагу всього українського загалу справа організації — великого, великого та кооперативно зведеного капіталу. Водай чи не всі свідомих групи громадянства почали виявляти, особливо в останніх місяцях, дуже живе зацікавлення до цієї справи, що в нашій господарській розумінні прямо фундаментальної проблеми. Що більше, шораз частіше роздаються в краю матеріальні голоси запитань, чи і що в тім напрямі в нас вже робиться, чи починається або бодай організаціїно приготується?

Такий стан і характер настроїв представляє вже сам про себе велику ва-

КЛЯВІЯ БОБИКЕВИЧ.

Проклін мумії.

Скоро потім ми відійшли. Але якесь погане почування ще довгодовго не опускало мене... Я не мала в ким поділитися враженнями з своєї пригоди. Сказати бабусі? Сварила би мене, що я не втерпіла й пішла тайком відійти на мумію, і приписала би їй погані випадок в тію важаю, та й взагалі всяка прикраса у моїм житті пішла би на рахунок Атру... Але жаль мені було страшно тої гарної, заїдної, багаті — та — дуже бідної п. Аліси... Що їй там десь ще впаде за нас...! Стільки про мумію, а кінець відомий паням.

Відомий? Звідки? Цю історію чую перший раз! — обізвалася Варвара Борисовна та підіймала голову зпоза мого плеча.

Якто? Невідомо вам, що Титанік утонув?

Титанік! А мумія?... — додала я.

Чез таке ясне! Астор і професор взяли на покляд мумію та всі скарби, але тайком, так, що ніхто з пасажирів, окрім капітана, не знав про це. Бабуся аж захворіла, коли довідалася про це. Пророчила неминуче нещастя і не находила слів, щоб висловити своє обурення, що

Загадка розв'язана!

Кожний може осигнути „ЗОЛОТЕ РУНО“ і багатство, хто купить льос 1. кляем 16 Державної Клясової Льотерії в конторі „РУНО“ Равіч і С-ха Львів, Академічна 3.

Головна виграва 650.000 ЗОЛОТИХ

Крім цього виграні по зол. 400.000, 250.000, 100.000, 75.000, 60.000, 50.000, 40.000, 30.000, 25.000, 15.000, 10.000, 5.000 і т. д.

Виграні побільшено з 16 мільйонів на 20 мільйонів.

Тягнення переводить публично державна Комісія в Генеральній Дирекції Державної Льотерії при співучасті двох громадян міста, запрошених Президентом міста Варшави.

Що другий льос мусить виграти.

Ціна льосів:	Чверть льосу	Пів льосу	Цілий льос
	зол. 10.00	зол. 20.00	зол. 40.00

Тягнення вже 10. і 11. листопада.

На замовлення висилаємо льоси разом з почтовою складанкою ПКО. вільним від порта, на виплату належності. — Поручаємо негайно замовляти.

В пім місці віддати і переслати нам в листі.

КАРТА ЗАМОВЛЕНЬ:

„РУНО“ РАВІЧ і С-ха, Львів, Академічна 3.

Отрим замовляю:

.....	льосів цілих	по зол. 40.—
.....	половиннок	„ 20.—
.....	чверток	„ 10.—

належність золотих заплачу по одержанню льосів, почтовою складанкою ПКО, присланим фірмою.

Ім'я і назвсько

Докладна адреса

тість та його треба уважити поважною передумовою нової, великої національної ініціативи. На тій основі можна палітиса, що недалеки перші Загальні Збори Товариства „Ощадности“ для господарності й добробуту, кооперативу з обм. відпов. у Львові, скликані на день 15. жовтня ц. р. дадуть вказівки почин до широкого вискакування нашіх в громадянстві думок, скристалізують влучні методи узгодженої акції в цілій міліоповій масі українського населення та спричинять в діяльності могутній, творчий подвиг всіх, що з ідейного прив'язання до рідної справи, працюють між народом.

Управа Товариства „Ощадности“ у Львові уложила першу інструкцію в справі організації цієї установи в центрі, по повітам і громадам. Відносно інструкцію розсилається членам товариства і зацікавленим.

Легко догадатися, як велику вагу будуть привертувати всі місцеві організатори збірниць до техніки діловодства масово складаним грошем. Тому управа „Ощадности“ видала також поучення-обіжники про „книжкове ведення дрібних вкладок ощадности“, затверджений недавно на окремій засіданні Комітету Основателів Товариства.

очайдуки своєю впертістю наразували життя стільки пасажирів на погібель. А вони: Ми нічого не боїмося, ми окуті залізом, сталлю і бетоном — ми визнаємо бога! Оттак вони правили... і от усе пропало. Всі і вся... Але найбільше жаль мені мумії чудної Атру.

— Звідкиж пані це все знають? — спитала я.

— Пані Астор, її дочка та ще кілька жінок врятувалося якимсь чудом — тож і оповіли нам як було. Бідна Аліса, ще досі кульгавить.

— Чого бідна? Коли її тиран, са-трап утопився, то мала би бути вдячною за випадок! — заявила моя сусідка.

— Колиж бо вона його любила! Нехай буде лихий, лютий, поганий, нехай і тиран, а дурне серце жіноче — як любить, то прощає й найгіршому! — кінчила незнайома.

— Дурне, дурне та ідіотське! — бурмотіла мені сусідка в ухо.

Запанувала тиша повна якихсь примар. Папіроска згасла, у темноті не було видно нічого. Метелиця з подвійною силою вила та свистала. Я уявляла собі той безмежний білий степ крізь який наш поїзд котився чорною гадюкою. Час від часу во-голь з машини відбивався ясно в клубах білого диму й освітлював дорожку, що вглядялася дуже мальовничо. Безліч іскор бухало з комина,

Як довідуюся з пего обіжника техніки діловодства є дуже проста, хоч припоровлена до найдрібніших вкладок. Місцевий Комітет, що закладає збірницю, має тимчасовим згоду приєднувати й найнезможніших селян до постійного відкладання малих вкот для себе, не на „жертву“, але на обезпечену та опрощену, заощаджену власність. Як в мірі дрібних крапель дощу новотакуть ріки і моря, так із найменших але масових вкладок виростають в економічних установах наші мільйони суми, що є фундаментом економічного життя, та суспільного розвитку й новочасної цивілізації.

Виде згаданий обіжник кладе натис на те, щоб всі збирали ощадности відпалади до наших кредитових установ кооперативних. Ця важна постанова має своє велике організаційне оправдання в тім, щоб Центральному Кооперативному Банкові „Красному Союзному Кредитовому“ у Львові і його артеріям: союзним, кредитним кооперативам наш на-рід доставив свої засоби на уділявання кредитів для потребуючого нашого громадянства. Таким чином дійдемо до необхідного потрібного нам національного позичкового фонду.

летіло з вітром, падало вниз, стелилося по полі і... зезало.

Годинник показував другу.

Варвара Борисовна звалилася вся на мене. Заснула. А мене сон не брався. Не могла я забути Атру, уявляла собі як могла вона виглядати та співачка з перед тисячі літ та все думала собі: „Щоби то сталося, якби її не везли Титаніком? Чи була би пропала? Чи корабель тоді був би дійшов до Америки? А ця незнайома дама, що балакала по нашому з таким дивним наголосом? Хто вона?“

— Пані сплять? — запитала мене, неначеб відчувала, що я про неї думала.

— Ні, після такого оповідання сон не береться мене. Думок повна голова — сказала я з певною ціллю.

— Гм, я розказала дивні факти з життя, що їх переживала, а таких у світі повно-повнісько, лише на них не звертають уваги. Це кісьмет! — Я вже на половині дороги до віри в них, але ще бракує мені фіналу!

Незнайома засміялася.

— Чим могла би я вам допомогти до повної віри в фатум...?

— Історією леді Карнаван! Я вдячна випадкові, що почую її — так сказати би — в оригіналі! — пішла я до ціли.

— Ах, вона коротенька, та не менше загадочна. От, бачите, топалися

Наші організатори мусять тому під впливом великого, ба величнього нава-гу жити наші ставитися всі разом громадо до цього важливого й практичного діла в народніх масах.

Велика моральна вигрета і матеріальна допомога власним національним підприємцям не дадуть на себе довго чекати. Справа, а якою маємо тут до діла, наложити до імпозантних, масових явищ, а яких уява нескромної людини не в силі відразу антворити собі нагадливої П оцінки. — подібно як астрономічні димен-сії і нела даються тільки описати й розуміти, та не даються в своїй величності вображувати.

Надіяємося, що недалеки Загальні Збори Товариства „Ощадности“ скріплять о-свідомленню, творчу працю в народі, та по ілюнована перша масова збірка в краю на світовий „день ощадности“ 30. жовтня ц. р. випаде так, що наше грома-дянство її не повстидається.

Ратункова акція.

Відозва Православного митрополита Дніснїл.

Православний митрополит о. Діонісій видав відозву до православного духовенства (а українській мові), внаслідок його доложити всіх ауюля для несення допомоги жертвам повені.

Подавши розміри і наслідки катастрофи, митрополит так віднається до православного духовенства:

„Братіє! Невже не потуємо тих нещасних? Невже наше серце не відгукується безпальним допомогти їм? Невже сила заповіді Христового — любити ближнього — не спонукає нас обаватися на нещастя їх?... „Не вимагається, щоб другим була полекша, а вам тяжість, але щоб була рівномірність“ (2 Кор. 8, 13). Отже кожний з вас, хто що може до достаточ-но свому, хай зломить на допомогу нещасним, на яких чатує вже холодна й голодна зима в тужій хаті або в торній волокій земляниці.

Наказую Парафіліяним Священникам оповістити Вірних Снїа Православної Церкви в Польщі про нещастя, на бр-тів наших впаае, й закликати їх до жертвовності на допомогу потерпілим.

Збори пожертв робити за Службою Божими на протязі цілого жовтня місяця, попереджаючи їх одичанням цієї відозви та відповідним словом науки.

„Бог же є сильний обогатити нас всякою благодаттю, щоб ми завжди й во-всюду мали велике заловоження, буди-мо багаті на всяке добре діло“ (2 Кор. 9, 8).

Поміч Красіві.

Нечувана катастрофа в Галіції на-шла широкій відгомін в Канаді. Перші воти про розміри і наслідки катастрофи приніс „Канадійський Українець“ з чис-ла 7. і 14. вересня. Довідавшись про

знов загорілий археолог: льорд Карнаван. Йому хибували династії, що панували безпосередно перед Рамзесами, і він заклинявся, що відшукає їх гробниці. Не буде шукати, казав, коло пірамід, бо це даремне. хитрі фараони казали вижолобити в піску русло і пускали ним воду з Ні-лю аж до місця, де будували гробниці, щоб по воді постачати туди потрібний матеріал, тяжкі та обемністі каменюки, колюмини, мармур-тощо. Факт, що піраміди нижче по-ложені, як русло святої ріки. Тому й льорд оглядався за таким місцем поза околицями пірамід. Ходив і шу-кав доти, аж натрапив на дозку Люксор, засипану піском, що своїм низьким положенням звернула на себе його увагу. Ця обставина, а може ще й інші дані, навели його на думку, що там гробні й фараонів. Приїхав у Лондон, розповів про це у клубі учених, але ніхто не під-держував його виводів, моваля, що десятки літ уже риють учені по ці-лому Египті, тож мабуть і все повно-копували, що тільки було. Але льорд не дався відстрашати і твер-до боронив своєї теорії, а що не міг найти спільника, то рішив сам азя-тися за розкопки. Так прийшов раз до нас і зрадив нам свої плани. Йо-го жінка Нора, моя кривичка, дуже скептично дивилася на ті розкопки та старалася, щоб він їх понекав.

(Продовження буде)

суд одного француз, який безпосередньо перед неседем днем закінчення війни заступився за його доповідь, а потім ще безслідно. Імена всіх цих трох осіб є байдуже для мотиву, палати має знати собі голову паризький суд. Батько покараних нареченої домагається міліон доларів відшкодування за... програти сльози своїй пощади новим, опухлими нігровою. Суд рішення питання: скільки варт одні сльози покараних дітями і скільки одні сльози програти нещасливо закоханим. — Мажоранський містечко Санта-Марія припало спосіб зробити конкуренцію злишнім на весь світ Доріт та Льюїс, де щороку відбувається кіноські перегони. Не тільки їм, але й великим стозубам, що люблять перегони на конях, ані, лодок, пішки і інших ролів спорту. Службівське є центром щорічних виставок домашніх звірат; між ними пишавиться також ті, яких мов величезні писемніки найкраще оцінюють. Діти смерті: сиві. Такавоті данські промислові ринки, що перегони свинь, на арабів кіношників, пригнічують чимало публіки і приносять до кращого експорту цієї добродушної звірини породи. Невідомо тільки, чи раніше бевроги будуть дресувати.

— **Жіночі рекорди.** Між американськими летівками, що приїхали на свято воєнної дружби у Париж нахотілась теж одна жінка Доріт Фруке, одна з найпакітніших американських суфразеток. Фруке перша жінка — адвокат в Америці, а діждала до свого становлення ще як 21-літня дівчина, адобувши право оборони у найвищій суді Нью-Йорку. Фруке оповідає, що тепер скільки ж юрист в Америці дуже значна, але більшість отутих право на те, щоб завідувати своїм майном, хуторами чи фабриками. Нині в Нью-Йорку є 12 жінок-адвокатів, які годують ведуть подружні справи. Фруке відзначає крім ордеру америк. легії, фантасматичною відзнакою. Вона є авторкою різних книжок, як нпр. „Американське серце“, „Закох кохання“.

— **Сейтова вєщина.** Радніський уряд конфіскував єврейський пароплав „Кості“ і охрестив його на Савко-Ванпеті; 6-типет відповів конфіскацією радянських кораблів у Суей. — У Мадриді заарештували з 200 різних політичних осіб у зв'язку із протидержавною змовою. — Палестинський уряд признав 100.000 фунт. шт. позички для відбудови жертв із останнього землетрусу. — Група католиків уійшла до церкви методистів у Вельні; стинила там бучу; кілька осіб арештували. — Німеччина такі дітано позичку від америк. банків, які надумались. — Ленінград залитий водою у низьких частинах міста. — До Польщі приїжджас на короткий час творець ритмічних руханів Жан Дальєроа. — На нім. Штєську епідемія тифу. — Арештували жінку буаш грецького диктатора Панталюса, обвинувачену в увазі протидержавної змови. — Лорд Асквіт, провідник англ. лібералів має намір покинути політичну діяльність з огляду на свій вік. — В університеті у Букаронгі повторились антисемітські демонстрації. — 7-го жовтня був найгарячішим днем в Америці від 1867 р., у Нью-Йорку температура в тіні була 85 ст. Фар. — Літак німецької фірми Юнкерс, що виїхав до Америки в кількох етапах почався під проходом летуна Льюса, що кермував „Бремен“.

— **3 кіна.** У кіні „Лев“ 10 діт кохання та пристрасної „Жінка сатана“ (Спокуслива, в Гарбо, Морено, Бермюр, Рой Дарей. — У кіні „Коперник“ фільма „Сніжка“ в богом улюбленні кіна Родольфом Валентином.

— **Стінний календар.** Повідомляється ш. Громадянство, що як кожного року так і цього видає „Рідна Школа“ свій ілюстрований стінний календар на 1928 рік і розішле його в час усім своїм прихильникам по всьому світі. Календар так зведений, що буде окрасою кожної української хати.

Дописи.

ЗБОРІВ (Сергій). Відповів на „Висновок з Сергій“ в ч. 298 „Діла“ з дня 17. вересня 1927. Правдою є, що Іван Галай, приятель учителя Павла Молчка і п-ра Годованого є наказним вієм, установленим польсько-жидівськими заходами. Правдою є, що він під крилами сильних опікунів безконтрольно завідує громадським добром. Правдою є, що Галай, як рік-річно так і цього року инів на майдан польську бандеру з Богданівки з десь 3-ма словами: „Ми вишши дітські сьвітоткуми“. Правдою є, що цей наказний уряд у виключно по польським. Кореспонденція з громадяни веде тільки в польській мові. Допосить на українську кореспонденцію до старостів і тим спричиняє кари. Найновішу цитку такої його гучної діяльності, а саме два документи,

зачувано для ужитку Редакції. Правдою є, що Іван Галай колядник на Річну Школу вгнаний лід хати і правдою є, що Галай за добром порадом своїх інтелігентних приятелів виготовив виборчу лісту, пригнітую на вибори жидів. Правдою є, що в лісі Галай, Молчка та інших є крім жидів і українців, але правдою також і те, що вони танцюватимуть під скрипку Галай, настроєну в старості — як і до сі. Правдою є, що Павло Молчка віддав голос на жидів і його голосом був жид вибраний, а не перевагою самих жидівських голосів, бо жиди були в меншості. Правдою також і те, що за рекаміцією Павла Молчка і Томашевського вичеркнено з лісти Степана Муровича і що наслідком того випровадано цього останнього жандарма з виборчого бюро і тим причинився до повалення української національної лісти. Неправдою є, що о. Мурович зі синами процесується, а правдою є, що Галай, Молчка, Томашевський і тутешні поляки за намовою жидів та власть імущих хотять наклепами і штучно сконструюваними процесами позбутися о. Муровича і його родини зі Зборівщини. Адже відомою правдою є, що попередній староста Пенюквич сказав: „Подзенковалбим теми, що забрали того старого ксендза за синами“. Тому правдою є, що проти о. Муровича ведеться канонічний процес, але неправдою є, щоб в тому процесі проти о. Муровича брали участь люди, яким на серці лежить добро нашої церкви і українського народу. Правдою є, що як свідки у процесі виступили — один жид, учитель, поляки Маршівщини, два наказні віїти зі Сервірів і Яхнівців і кілька абаламучених людей, з яких один, а саме Іван Колтовський, о. Муровича перепресна. Правдою є, що Мортко Готфрід, приятель Галай, Молчка і Томашевського, наслід на о. Муровича в 23-годинній неперезних жандармів з жидами та одним віїтським лизуном і ті опіюючи легітимували сонну родину, а потім старство засудило Муровича на арешт за „опур владзі“. Правдою є, що Галай напав на публічний стежі на Степана Муровича і за те відповідалиме перед судом. Неправдою є, що Ярослав Мурович побив хлопця Томашевського, а правдою є, що винив його з цинтаря за невідповідне поведіння біля церкви, а далі правдою є, що Я. Мурович відноситься до всіх як до дитини до доброму християнності і примірно богослужбові. Правдою є, що група Галай-Томашевський паралізує роботу Муровичів, але відомо, що ту саму роботу Муровичів паралізують жиди, старство і жандармерія, чого доказом внарештування цілої родини в 1923 р., численні кари на о. Муровича за урядування в українській мові, засудження Степана Муровича, колишнього офіцера військовим судом в Тернополі і відкинення рекурсу в українській мові, донос до Консисторії на о. Муровича та інше. Правдою є, що всі дати, подані „чайкою“ про вибори є сфінговані, а повний зміст і характеристики праці дає фірма „Галай і Спілка“. Правдою є, що праця Муровичів є безкорисна і з ідейних мотивів, чого доказом обставина, що ніхто з Муровичів не кандидував до ради і правдою є, що Муровичі для ідеї жертвували не раз вигоду, здоров'я і матеріальні цінності. Правдою є, що їх заходом засновані численні читальні і кооперативи в Зборівщині і правдою є, що їх заходами відбуваються рік-річно різні збори як на Рідну Школу і добрий виїзд зборів звісний Управі Рідної Школи. Правдою є, що д-р Годованний є уроженцем Сервірів, але неправдою є, щоб його інтересував культурний рівень рідного села, а доказом на те обставина, що не є членом ні кооперативи, ні читальні, хоч перебуває дома і гостює часто в ноторичних хрунів. Неправдою є, що Василь Шабай читає іншу пресу крім „Свободи“, яка приходить на адресу читальні, а правдою є, що В. Шабай не був членом радикальної партії і тепер до неї не належить, але напався все був і тепер є членом Національно-Демократичного Об'єднання. Правдою є, що Галай і Спілка виступають ворожо проти кооператив, читальні і Рідної Школи, а радо кооперують з жидами і хрунями.

Нові книжки і видання.

КНИЖКИ.

К. Евалд: Двопогі. Переклав Василь Кросніпольський, ілюстрував В. Іванець. Накладом „Рідної Школи“, Львів 1927. ст. 76.

Вол. Островський: Політики, сатирична повість. Варшава—Холм 1927. В-во „Наша Бєсїда“, ст. 46.

ЖУРНАЛИ.

Літ.-Наук. Вистик, кн. X. жовтень. Зміст: Г. Мазуренко: Рубебаль. М. Годубець: На одній струні. В. Заріцький: Не всі діт равні? А. Кривоб: Як загинув отаман Зелений. А. Карашевич: У громаді. Перед світом. Ю. Магальський: Останній акт трагедії. Г. Омеляченко: Лістування Т. Шевченка з Я. Кушарем. П. Гаймалак: Нова польська критика про Жеромського. П. Кармалський: Із скарбів писем. М. Іваненко: А вже весна. Ж. Свєдє: З нової німецької літератури. Д. Домінов: М. Махіяль.

Nation und Staat, нім. журнал для проблем європейських національних меншостей.

Народня Прєсїта, часопис присвячений справам позакарської освіти, ч. 7—8, вересень—жовтень. Зміст: М. Галушнінський: До самоосвіти! А Животко: Мандрівні випозичальні книжок. Що читати? Нові видання Т-ва „Прєсїта“. Бібліотека освітня. Вісти з Т-ва.

Жіноча Доля, ч. 12. 15. вересня. Зміст: У. Коляченко: Привіт села. Слухайте, Станіслав позив. М. Дороника: Відлітають. Г. Нинчур: Перебування в Лані. Відліт америк.-канадійський. Частина господарська. Жіночий рух.

Наш Приятель, часопис для молоді, ч. 1—2, вересень—жовтень. Зміст: Дорогі приятелі. Хто вірить — спасється. А. Лотоцький: У братній згоді. Свята села. Св. Бенедикт, приятель дітій. А. Ч. Нєплєда. На місійній роботі. Казочки про правду. З любови до свого народу, Марусь. Веселий кутик.

Відозви й комун кати.

В справі збірки для українських інвалідів.

Що-року відбувається в листопаді традиційна збірка жертв на інвалідів Української Галицької Армії. Цього року повні обмежла терен збірки, а ще більше обмежила його адміністративна влада. Львівське воєвідство не дало дозволу на збірку, мотивуючи відмову перетяженням населення ріжними збірками та потребою негайної помочі жертвам повені.

Покищо тільки тернопільське воєвідство дало дозвіл на прилюдну збірку по містах і селах рескриптом з дня 19. IX. 1927 ч. БП. 6468/27. Цей дозвіл мусить бути якнайкраще використаний, бо дотеперішній розмір допомоги не сїє бути зменшений. В багатьох місцевостях не переведено зеленосвяточної збірки; нехайже тепер ті місцевості не занедбають свого обов'язку! Збирачам будуть розіслані збіркові лісти й повноваження. Крім того кожний збирач, згідно з рескриптом, мусить мати посвідку тожсамости (або військову книжечку).

В тих місцевостях, які не потерпіли від повені, а в яких не можна перевести прилюдної збірки, треба перевести її по тавариствах і церквах. У кого охота, той знайде багато доріг, щоби його лепта заїшла, куди треба.

Тотуйтеся до збірки, дайте належну поміч народнім борцям! Не лишіть їх без опіки в цю критичну хвилю!

В четверту річницю смерті
З **Польських ОЛЕНІ ТУРИНСЬКОЇ**
відправиться в суботу 8. X. п. р. в год.
8. рано в Преображенській Церкві
Поминання Богослуження
на яке запрошує Муж, Син і Рідня,
640

ОПОВІСТКИ.

Новий Український Театр під
дир. **П. Карабінєвич**:
Копичинці: 7. X. Майська ніч.
8. X. Дені і ніч.
17-7 485 9. X. Запорожець за Дунаєм.
Ванькується всі громади судового ка-
мінського повіту, негайно заявити міс-
цеві комітети ратушній і повідомити
український комітет в Камішні струм. —
За Комітет о. М. Цегельський голова
комітету.

Вина богослужєбні Італійські:

Etna bianco богослужєбне біле по зол 530 за 1 літр, по зол 460 за фл. 1/2 літрову
Capobello (Lacerta Christi) : 560 : 480
Parfumo богослужєбне біле : 580 : 520
Grignolino церков. червоне сол. : 630 : 540
Ціна за 1 л. розуміється в бочках почавши від 30 до 220 л. — Кавча за бочка від 2 до 4 дол. ам. — Сплати на вексі до 3 місяців. — Фляшками висилється в скринках по 12, 24 і 36 фл. франко стація заладовання. — За скринки доплатиться 150 зол. — Висилка залізницею.

Світло церковне: Вєскове по зол. 6, півніскове 1-й зол. 330, півніскове 2-й зол. 295, стєаринове 1-й (столове) зол. 385, півстєаринове зол. 265 за 1 кг. — Висилка почавши від 20 кг. залізницею франко стація заладовання. — Від чін повинших відста-
пється на фонд віді і сирит від вина 6 проц. а від світла 5 проц. опусту.

Чай китайський на вагу і пакований по 1, 5 і 10 кг. зол. 25 до 28 за 1 кг. Для кооператив і торговців відстапється значний опуст. — Висилка почтою з до-
відільні скількиости. 663 1—2 **Д. Сичиц і С-ка** у Львові, вул. Валова 14.

УЧИТЕЛЬКА відді-
лової школи зай-
меться в передподо-
дєвних годинах ви-
хованням одиобако-
ких учених вселю-
дних шкіл або низ-
ших класів гумані-
стичної гімназії. Володіє
німецькою і фран-
цузькою мовою. Зго-
лошення до Адміні-
страції „Ольга“.
665

Найбільша в краю фабрика залізної
Братів Фельчинських
в Калущі, вул. Сівецька ч. 14.
в Перемишлі, вул. Красінського ч. 63.
відливає на замовлення залізні гармо-
ніїні і поодинокі, а постійно удержує
на складі злив 200 штук готових залі-
зних у валі від 10 до 600 кг.

225

Ціни приступні — сплати ратани.

20-2